

Jeżozwierze i my

Scenariusz lekcji filozofii/etyki dla klas IV-VIII

Ilość jednostek lekcyjnych: 2

Cele ogólne

- rozwijanie umiejętności dostrzegania różnych punktów widzenia,
- kształtowanie umiejętności pracy z tekstem, dociekania, wyjaśniania,
- kształtowanie umiejętności porozumiewania się z innymi,
- poszerzanie wiedzy na temat budowania relacji z innymi.

Cele operacyjne

Uczeń:

- analizuje tekst
- bierze udział w dyskusji
- charakteryzuje naturę relacji międzyludzkich
- określa swoje potrzeby – kiedy chce potrzebuje być blisko, a kiedy daleko?

Treści kształcenia

- relacje
- bliskość
- bezpieczna odległość
- kompromis

Metody nauczania

- zabawa ruchowa,
- dyskusja,
- praca z tekstem
- Środki dydaktyczne
- tekst bajki
- materiały plastyczne – kartki, kredki, flamastry



Formy pracy

- praca z całym zespołem klasowym,
- praca indywidualna

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Część wstępna

Powitanie uczniów przez osobę prowadzącą lekcję, prezentacja tematu oraz przypomnienie zasad pracy (sygnalizujemy chęć zabrania głosu, słuchamy siebie nawzajem, nie przerywamy sobie wypowiedzi, dyskutujemy o poglądach, pomysłach, a nie o osobach itd.)

Wiodący problem: Jak budować relacje z innymi?

NaCoBeZU – Na Co Będziemy Zwracać Uwagę? – informacja o celach lekcji dla ucznia
Dzisiaj zastanowimy się wspólnie, kiedy czujemy się dobrze z innymi. Będziemy analizować to, od czego zależy nasze dobre samopoczucie w relacjach z innymi.

Część główna

- 1. Nie za blisko, nie za daleko** – Nauczyciel prosi uczniów o odłożenie zeszytów i przyborów do pisania oraz (jeżeli to konieczne) o przesunięcie ławek, tak by uzyskać nieco wolnej przestrzeni do przeprowadzenia ćwiczenia. Uczniowie stają w jednej części sali, chętny uczeń przechodzi na przeciwległą część i siada na podłodze z zamkniętymi oczami, tyłem do grupy. Uczniowie zaczynają powoli i po cichu podchodzić w stronę siedzącej osoby, która w każdym momencie może powiedzieć – STOP, ale także może zachęcić, mówiąc – BLIŻEJ. Gdy uważa, że grupa jest wystarczająco blisko, ale jednocześnie bezpiecznie daleko mówi – KONIEC i odwraca się, aby sprawdzić, gdzie stoją koleżanki i koledzy. Zabawę można powtórzyć z kilkoma chętnymi uczestnikami.
- 2. Jeżozwierze** – odczytujemy tekst bajki. W czasie czytania tekstu można pokazać / wyświetlić zdjęcie jeżozwierzka.
- 3. Dyskusja** – po odczytaniu treści bajki dajemy uczniom chwilę na zanotowanie swoich pierwszych spostrzeżeń i odczuć. Następnie zapraszamy grupę do podzielenia się wrażeniami, a potem przechodzimy do dyskusji.



Pytania do dyskusji:

1. Dlaczego jeżozwierzom z bajki tak trudno znaleźć tę właściwą odległość?
2. Czy w codziennym życiu jesteśmy podobni do jeżozwierzy? Jak to rozumieć? Czy też pokazujemy czasem kolce? Czy marzniemy bez ciepła innych osób?
3. Czy my też szukamy bezpiecznej odległości w codziennych relacjach? Kiedy i w jakich sytuacjach to widać?
4. Co to znaczy być 'za blisko'? A kiedy jest 'za daleko'?
5. Kiedy bycie blisko może wiązać się z tym, że innym łatwo wbić nam kolec w oko, albo też my z łatwością możemy kogoś zranić?
6. Kiedy jest nam ciepło w relacjach z innymi? Czy i do czego potrzebujemy tego ciepła?
7. A kiedy jest nam zimno z powodu odległości innych osób? Jakie to są sytuacje?
8. Czy będąc w relacjach może nam być za ciepło lub za zimno?
9. Czy każdy musi odnaleźć tę samą odległość od innych? Czy się tu różnimy i czym?
10. Czy podchodząc do innych możemy coś stracić? A może trzymając się z dala można coś zyskać?
11. Jaka jest moja odległość? Czy bardziej obawiam się bycia za blisko, czy za daleko? Dlaczego?
12. Czy bycie w relacjach wiąże się z poszukiwaniem kompromisu (to pojęcie może wymagać wyjaśnienia)? Czym jest ten kompromis? – warto prosić uczniów o podanie konkretnych przykładów.

Część końcowa

Blisko – daleko – praca projektowa. Zapraszamy uczniów do pracy projektowej, która może być wykonywana podczas lekcji lub też jako aktywność pozalekcyjna. Prosimy uczniów o narysowanie siebie po środku kartki. Można też przykleić na kartce własną fotografię. Następnie uczniowie mają za zadanie narysować kilka kręgów – jeden ścisły wokół swojej osoby i kolejne – od bliższych po najdalsze. Następnie w poszczególne kręgi każdy uczeń wpisuje osoby, które symbolicznie stoją / znajdują się w takiej odległości od niego – od bliskich, mających wpływ, dających ciepło czy też wbijających kolce, po dalsze. Można wcześniej wspólnie z grupą wypisać na tablicy grupy osób, które warto uwzględnić: rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, zwierzęta domowe, rodzina – ciocie, wujkowie itp., przyjaciele, koledzy, znajomi, sąsiedzi, nauczyciele, celebryci, politycy itd. Po wykonaniu prac warto przeznaczyć czas na ich omówienie.

Opracowanie: Marta Kotarba

